

Cat va dura criza?

Finalul anului 2008 aduce cu sine un realism cu totul nedorit. Desi parea ceva extern economiei romanesti (cu doar cateva exceptii dintre care cel mai notabil era sectorul bursier) criza financiara si economica internationala a inceput sa capete forme concrete. Am inceput sa vorbim despre somaj, salarii mai mici, lipsa banilor si a creditarii. Multe afaceri care pareau de neclintit incep sa dea semne de slabiciune iar unele chiar sa se inchide. Multe proiecte au fost stopate iar despre unele noi nici macar nu se mai vorbeste.

Autoritatile au constientizat aceasta realitate incercand sa incropeasca masuri de salvare a cresterii economice. Desigur aceste masuri au un iz electoral insa ele au meritul ca dau credibilitate crizei. Exista in ultimele zile o constientizare acuta a noilor realitati in randul publicului larg care au determinat aparitia unui nou personaj public - Criza Economica.

Practic incepem sa traversam un proces pe care economiile mai dezvoltate l-au experimentat in aceasta toamna: trecerea de la starea de negare la starea de disperare. Exista un trend in acest sens pe care probabil ca il vom vedea accelerat la inceputul anului urmator. Probleme economice vor redeveni, din pacate, prioritate zero si pentru romani.

Desigur ca raspunsul la intrebarea din titlu este ceea ce am dori cu totii sa aflam in acest moment. Din pacate, cu siguranta nimeni, nu poate indica in acest moment un raspuns cert. Insa inainte ca finalul crizei sa se apropie va trebui sa inregistram mai multe semne.

In primul rand comportamentul economic al individului se va schimba dramatic. Dintr-un consumator polivalent va trebui sa devina un economisitor. Dintr-o exuberanta a consumului vom asista la o rationalizare a acestuia. Nevoile individului se vor modela conform noilor realitati, cumpararea fiind cuvantul de ordine.

In al doilea rand va trebui ca activitatea economica la nivelul companiilor "sa invete" sa functioneze cu lichiditati limitate. Proiectele grandioase vor fi mai greu finantabile, companiile fiind obligate sa avanseze cu pasi marunti. Controlul costurilor va deveni pilonul principal al bugetelor firmelor, in conditiile in care cheltuirea fiecare leu va fi de trei ori mai bine analizata decat in trecut.

Nu in ultimul rand politicile macroeconomice promovate de stat vor suferi schimbari dramatice. Statul isi va asuma un rol central pe pieta atat in calitate de reglementator cat si de jucator important. Vom asista la o atenuare severa a liberalismului pe pieta, notiune de piata capatand noi valente. Practic vom reconstrui pietele impreuna cu un nou sistem financiar.

Sunt doar cateva schimbari pe care va trebui sa le parcurgem pentru a spera sa avem un raspuns la intrebarea de mai sus, schimbari dureroase, necesare si greu de infaptuit. Din pacate traим momente istorice si trebuie sa ne asteptam la schimbari de acelasi gen, schimbari care vor necesita un buget de timp considerabil.

Alin Brendea
Dir. Operatiuni Prime Transaction
21 noiembrie 2008